

5. Проект Закону України «Про імпічмент Президента України» від 29.05.2019 №

10340URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66009

6. Проект Закону України «Про порядок імпічменту Президента України» від 23.08.2011 №

9066URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=41011.

7. Цимбалістий Т. Інститут імпічменту в системі конституційно-правової відповідальності / *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 42–44

Федоренко Оксана,

молодший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції Національної академії внутрішніх справ

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЇ

Конституція та її норми знаходять свою належну реалізацію, насамперед, у позитивній діяльності публічної влади, яка покликана забезпечити гідність індивіда та його правовий захист. В залежності від політичного курсу парламенту конституційні норми наповнюються реальним змістом, конкретизуються в актах поточного законодавства.

Механізм реалізації Конституції у літературі розглядається як складний і суперечливий. Зокрема, виділяють групу конституційних норм, які мають загальний характер (норми-принципи, норми-цілі, норми-визначення тощо) та норми, які визначають правосуб'єктність учасників конституційних правовідносин. Тому правовий режим реалізації цих конституційних норм є відмінним. Причому ці відмінності настільки багатопланові, що провести їх типологію практично неможливо, тому наведено лише основні відмінності, які проявляються: 1) в характері поведінки учасників суспільних відносин (суб'єктів) у процесі реалізації конституційних положень і її (поведінки) формах; 2) у ступені свободи суб'єктів реалізації; 3) у змісті, характері та кількості стадій реалізації; 4) у процедурі реалізації; 5) в кількості і характері норм поточного законодавства, які включаються в процес реалізації; 6) в особливостях і кількості правовідносин, у яких ці положення реалізуються; 7) у наборі юридичних засобів та порядку захисту конституційних положень від порушень. Реалізація положень конституції зумовлена її основоположним характером.

Ступінь унормування засад конституційного ладу визначає характер діяльності органів публічної влади та ефективність системи юстиції, зокрема органів конституційної юстиції. На думку Ю. Тодики, механізм реалізації конституції має два компоненти: а) нормативний – власне як реалізації конституційних норм та б) інституційний – як діяльність уповноважених суб'єктів конституційних відносин. Соціальні, економічні, політичні, культурні фактори є соціальним середовищем реалізації конституції [1].

Питання реалізації Конституції завжди перебувають у центрі уваги вчених-юристів, особливо конституціоналістів. Необхідність чіткої реалізації

конституційних положень вимагає створення відповідної теорії, яка могла би давати відповідь на запитання: що робити для досягнення мети (реалізації) [2].

Однак найчастіше реалізацією Основного Закону розуміють як реалізацію конституційних норм, що є не одне і те ж саме. Тому цю проблему одні розкривають як послідовність стадій – роз'яснення змісту, ідей і положень конституції, з'ясування її положень, висвітлення їх у ЗМІ і насамкінець вплив конституції на свідомість і поведінку людей [3] другі – як втілення конституції у поведінці суб'єктів права шляхом вчинення певних дій або ухилення від їх вчинення; треті – у контексті реалізації конституційних норм визнають норми-принципи, норми визначення як самодостатні, а норми-правила реалізуються шляхом використання, виконання, додержання та застосування; четверті – розглядають цю проблему у контексті подолання розриву між фактичною та юридичною конституцією; насамкінець, розглядають також конституційне правотворення і правозастосування – у контексті конституціоналізму[4].

Чеський конституціоналіст К. Кліма виділяє такі способи впровадження конституційних приписів у життя: прийняття законів; правові рішення, які виражають арбітражні функції глави держави; контроль; прийняття рішень про конституційність правових актів; поведінка індивідів, корпорацій та інших неурядових суб'єктів відповідно до Конституції; поведінка конституційних органів влади відповідно до конституційних приписів. Також складовою процесу впровадження Конституції, на думку вченого, є конституційно-правові дебати щодо визначення напрямку політики конституційних органів влади, регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування, а також конституційні механізми вирішення конфліктів та захисту прав людини [5].

Реалізація Конституції залежить від прямої дії конституційних норм, стану поточного законодавства та механізму соціального захисту. Серед основних форм реалізації Конституції можна виділити здійснення основних прав і свобод, ефективну законодавчу політику парламенту та соціальну політику уряду.

Список використаних джерел

1. Тодика Ю.Н. Конституція України - основний закон держави і суспільства: Навч. посібник. - Х.: Факт, 2001. - С. 336 - 368.
2. Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика: Монографія / Відп. ред. В. Ф. Погорілко. – К: А. С. К., 2003. – 652 с.
3. Основіна В.С. Про теорії реалізації Радянської Конституції // Державно-правові проблеми реалізації Радянської Конституції. - Свердловськ, 1987. - С. 7-8.
4. Шаповал В. Становлення конституціоналізму в Україні: проблеми теорії // Право України. – 1998. – № 5. – С. 26-29.
5. Klíma K. Constitutional Law if the Czech Republic. – Plzen: Ales Cenek, 2008. – S. 76.